

§ НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ. ІНСУЛЬТ

Ознаки та симптоми інсульту:

- раптова слабкість і/або оніміння обличчя, руки або ноги, зазвичай з одного боку;
- утруднена мова або її невиразність;
- раптовий сильний головний біль;
- запаморочення;
- непритомний стан.

Три головні прийоми розпізнавання симптомів інсульту, так звані «ПЗП»:

- **П** – попросіть постраждалого посміхнутися;
- **З** – попросіть його заговорити;
- **П** – попросіть його підняти обидві руки.

Під час інсульту: посмішка крива, один бік обличчя не контролюється людиною, кут губів опущений вниз, говорить запинаючись, а руки піднімаються не на один рівень – рука з ураженого боку завжди нижче.

Перша допомога:

- припиніть будь-які фізичні дії;
- покладіть постраждалого в стабільне положення паралізованою частиною догори для вільного витоку рідини з рота;
- розстебніть одяг, який утруднює дихання;
- викликайте швидку допомогу;
- залишайтеся з постраждалим, доки не прибуде швидка допомога;
- слідкуйте за ознаками життя;
- постарайтеся заспокоїти та підбадьорити постраждалого.

§ НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ ПРИ ДІАБЕТІ

Ознаки та симптоми:

- частий пульс;
- часте дихання;
- часте сечовиділення;
- бажання їсти та пити;
- запах ацетону з рота;
- головний біль;
- почуття неспокою, голоду, запаморочення;
- затьмарення свідомості та дивна поведінка;

- можливі судоми і втрата свідомості.

Перша допомога

Якщо постраждалий не втратив свідомість, дайте йому що-небудь солодке (солодкий чай, цукерку, фруктовий сік, звичайний цукор). Якщо стан постраждалого не покращується, через декілька хвилин після прийому цукру викликайте швидку допомогу.

§ ЕПІЛЕПТИЧНИЙ НАПАД (СУДОМИ)

Ознаки та симптоми:

- короткочасне затьмарення або втрата свідомості;
- неконтрольовані напади судомної «тряски»;
- можливе нетримання сечі та/або калу.

Перша допомога:

- спробуйте захистити постраждалого від отримання травми;
- захищайте голову постраждалого, підклавши під неї подушку або складений одяг;
- після нападу людина відчуває сонливість та дезорієнтацію;
- покладіть постраждалого у відновне положення, поки він повністю не прийде до свідомості;
- проведіть огляд, щоб впевнитися у відсутності травм, отриманих під час нападу.

Викликайте швидку допомогу в таких випадках:

- напад продовжується більше 5 хвилин;
- почалися повторні напади;
- постраждалий отримав травму;
- постраждала — вагітна жінка;
- постраждалий — дитина або немовля;
- постраждалий хворий на діабет;
- через 10 хвилин після закінчення нападу постраждалий ще непритомний.

§ БІЛЬ У ГРУДЯХ

Ознаки та симптоми:

- біль: давлючий, стискуючий, ниючий, відчуття стиснення або тяжкості у грудях;
- біль, зазвичай за грудною кліткою, відчувається всередині грудної клітки;

- біль може віддавати в плече, руку, шию, нижню щелепу, живіт або спину;
- заперечення нападу;
- утруднене дихання;
- прискорений, уповільнений або нерегулярний пульс;
- бліда або синюшна шкіра;
- холодний липкий піт;
- нудота або блювання.

Перша допомога:

- постраждалий повинен припинити будь-яку фізичну діяльність;
- допоможіть хворому прийняти зручне положення;
- послабте краватку та ремінь;
- викликайте швидку допомогу;
- необхідно дати постраждалому одноразову дозу розчинного аспірину 150-300 мг, при умові, що не має алергічної реакції на препарат чи порушення згортання крові.

§ НЕПРИТОМНІСТЬ

Ознаки та симптоми:

- людина може раптово знепритомніти;
- постраждалий іноді встигає відчутти, що йому зле (запаморочення, нудота або раптова пітливість);
- людина повільно опускається на землю або падає;
- тривалість нападу декілька десятків секунд.

Перша допомога:

- покладіть постраждалого, не даємо йому впасти і вдаритись;
- підніміть постраждалому ноги;
- розстібніть тісний одяг;
- забезпечте доступ свіжого повітря;
- контролюйте стан потерпілого: якщо хворий не приходить до тями протягом 1–2 хвилин, викличте швидку допомогу.

§ ГОСТРИЙ БІЛЬ У ЖИВОТІ

Ознаки та симптоми:

- сильний біль у животі (виразка, апендицит, печінкові коліки та ін.);
- напружений живіт;
- поза «ембріона»;
- слабкість, озноб.

Перша допомога:

- допоможіть хворому зайняти зручне положення;
- **Холод. Голод. Спокій.** Не давайте хворому ніяких ліків, їсти і пити;
- терміново викликайте швидку допомогу.

§ ДІАРЕЯ

Ознаки та симптоми:

- часті та розріджені випорожнення;
- нудота, блювання;
- біль у ділянці живота, спазми;
- втрата апетиту.

Ознаки зневоднення організму:

- сухість у роті;
- запаморочення або дезорієнтація;
- сухість шкіри (після натискання шкіра не відновлюється до попереднього стану);
- жар, частий пульс;

Перша допомога:

- допоможіть постраждалому прийняти зручне лежаче положення;
- приготуйте розчин: на 1 літр холодної кип'яченої води (яка кипіла не менше 20 хвилин) додається 1 чайна ложка солі і 4 чайні ложки цукру. Цей розчин слід приймати регулярно.

§ ПЕРЕДЧАСНІ ПОЛОГИ

Ознаки та симптоми:

- перейми виникають з проміжками 2 хвилини або менше;
- жінка повідомляє, що вона зараз народить;
- жінка починає напружуватися і тужитися, наче опорожнює кишечник;
- починає прорізуватися голівка плоду.

Перша допомога під час пологів:

- негайно викликайте швидку допомогу;
- допоможіть жінці влаштуватися зручно, зазвичай це положення на спині із піднятими колінами або на боці;
- покладіть під голову і плечі подушку або складений одяг;